

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden vas a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 8.

Az autonomia és a püspöki kar.

(—a.) Egy a napokban megjelent irodalmi mű ismét a közfigyelmet. Nem egy hasonló munka jelent már meg az autonomiáról, de akkor még nem érett meg e kérdés annyira, vagy nem voltak oly kedvezők a viszonyok, de akkor nem kellett annyira visszhangot a közvéleményben, regisztráltak a lapok megjelenését, ismertették álláspontját, aztán csakhamar napirendre tértek felette. Melichár könyvével már vezércikkben foglalkoznak a lapok; az Alkotmány, a Budapesti Hirlap a főhelyen írják róla s felhasználják az alkalmat, hogy megsürgessék az autonomia mielőbbi létesítését.

Ezt okosan cselekszik. Folyton ébren kell tartani e kérdést, nehogy ismét lekerüljön a napirendről. Bár a mai kormány iránt bizalommal viseltetünk, hiszünk, hogy amit nyíltan ígért az országnak, meg is tartja azt s ha átmeneti jelleggel vállalkozott is a kormányzásra, nem hagyja el addig helyét, míg programját, melynek az autonomia egyik kiegészítő pontját képezi, teljesen meg nem valósítja, — de azért a sürgetés soha sem árt.

Azokban a Budapesti Hirlap nem elégszik meg ezzel, hanem kutatja az

eddig késelelem okát és bünbakul oda állítja a püspöki kart. Az Alkotmány nem követi ugyan e téren a Budapesti Hirlapot, de nem is talál alkalmas védelmet a megtámadott püspöki kar számára. Csak azt válaszolja, hogy tiszteltetés és felesleges dolog őket kötelességükre figyelmeztetni.

Pedig az az állítólagos mulasztás, amivel a Budapesti Hirlap vádolja a püspöki kart, egyszerűen — nem történt meg.

»Majdnem másfél esztendeje. — így szól a Budapesti Hirlap vádja — hogy a vallásügyi miniszter, a király külön felhatalmazása alapján, megsürgette a főpapi karnak az önkormányzati operátumra vonatkozó véleménye közlését. A katolikus közönség feszült figyelemmel várja a főpapság elhatározását, amely ugy hisszük, nem soká késbetik. Ha a döntés hamarosan meg nem történne, s ekképpen elhagynák mulni a jelenlegi kedvező alkalmat, amely ez ügy kielégítő megoldására kínálkozik, akkor súlyos, alig elviselhető felelősséget vállalna magára a magyar főpapi kar s a történelem ítélőszéke előtt azért a váderelt kelene helytállania, hogy egy nagy pillanatban — a nemzet s az egyház szempontjából talán a tizenkettedik órában — gyöngének bizonyult.«

Ezt a vádat meggyengíti ugyan a Budapesti Hirlap azzal a megjegyzéssel, hogy nincs okunk iyessimől tartani, mert

már a főrendiházban kijelentette a püspöki karnak egyik kiváló tagja, hogy határozottan kívánják az autonomiát s erről Apponyinak is tudomása van.

Melichár könyvéről azt jelentik a kritikusok, hogy sok eddig ismeretlen adat van benne, olyan forrásokból merit, melyek zárva voltak előttünk.

A Budapesti Hirlapról meg éppen köztudomású volt eddig, hogy a legközelebbi forráshól szerzi információit, — evvel az elbirtelenkedett vádjával azonban nagyon megingatta ezt a hiedelmet.

Ez a vád ugyanis teljesen alaptalan, mert mint biztosan tudjuk, arra a majdnem másfél esztendő s sürgetésre majdnem egy esztendővel ezelőtt megadta a püspöki kar a választ.

Ha tehát a dolog azóta megakadt volna valahol, — erről azonban nincs tudomásunk — az oka máshol keresendő, nem a püspöki karban, melyről senkinek sincs joga feltételezni, hogy az autonomia létesítésére alkalmas időt elszalasztotta volna.

A püspöki kar nemcsak nem akadályozza az autonomiát, hanem, mint főrendiházi felszólalásában mondotta az illető püspök, határozottan kívánja azt s éppen ezért nemhogy nem mulasztja el kötelességét, hanem készségesen elkövet mindent, amit a hierarchiai jogok sérelme nélkül tehet az autonomia létesítése érdekében.

Avval tisztában lehet minden kono-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

EMBER.

Írta Jászai Mari.

A leánya nálam szolgált és meglátogattam őket egyszer Baracsán; onnan ismertem Évek múlva újult meg barátságunk, mikor meghalottam, hogy idebenn, Budapest-n egy istállóban fekszik beteg. Kocsis volt egy mészárosnál; egypár nappal azelőtt a vásárcsarnok jeges járdáján, amint egy borjut vitt be a vállán, elcsuszott, elesett és azóta estéknént »nyög« — mondta a leánya.

Orvost küldtem hozzá; három bordacsontja volt betörve. Kórházba vitték, ott látogattam meg és állithatom, hogy soha, sem azelőtt, sem azóta életemben olyan boldog embert nem láttam, mint az öreg Barsi Jánost abban a tisztaságban, abban a napsugaras szobában. Alig mert hinni a boldogságban! »Mivel szolgált ő rá, hogy ötlet így »kényeztessék«.

Egy-két narancsot hámoztam ott neki, meg a tőle jobbra-balra fekvő szomszédjainak, mi közben csendesen beszélgettünk.

— Aztán volna-e még valami kívánsága e mellé a nagy boldogság mellé, János bácsi? — faggattam tréfásan és játszám, hivatásomhoz képest egy kicsit a jó tündér néni. Persze csak afele ütöt-kopott fakó tündért, nem ifju, sugarból szőtt, fátyolban lebegő mindenható tündérkirálynőt, aki szerelmes ifju párokat örök tavasszal ajándékoz meg — csak szegény, prózai öregecske tündért, aki — igaz, hogy villámon, de csak 6—6 krajcárért repített magát kívánsága szerinti távolságokra és öreg védecét legelőbb egy jótékony konflison szállítatja a tündérpalotájába, a Szent István-kórházba; miután előbb a jó orvos uraknál illendően bekönyörögte.

— Az én kívánságom, — gyönyörködött a kérdésben az öreg, ugy ám! Jó is volna! Mintha azt mondta volna: Nem olyan kicsi dollog az, amit csak egy szuszra teljesíteni lehet. — Az én kívánságom az volna, hogy amint itt meggyógyulok, haza mehetnék Baracs-

kára, aztán kanalazhatnám az öregem-főzte rántott leveseket! — és ugy néz-tt rám, mint aki érzi, hogy ő most akkorát kívánt, amit senki sem bir teljesíteni!

— Hiszen az adósságom, amiért bejöttem szolgálni, még nem fogyott le!

Nos, ennek az adósságnak a történetét akarom én itt elmondani.

*

Nagy gazda volt Barsi János Baracsán, Fehérmegyében. Szép kőháza, gyönyörűen művelt szőlői, szántóföldjei és olyan szép lovai voltak, amelyekre nemcsak ő, de az egész falu büszke volt.

Boldogan élt több milliónyi testvérel együtt szép hazánkban Barsi János gazda, — amikor a balvégzet rábocsátott a mi gyanutlan népünkre két akkora veszedelmet, melyeknek egyike is untig elég lett volna, hogy öngyilkosságba sodorja.

A kezébe adta a rettenetes »váltót« és az undorító pálinkát!

Haas Fülöp és Fiai Nagyvárad Rákóczi-ut

Rákóczi-palota.

Cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszövet gyárosok, magy. kir. udvari szállítók.

Az őszi és téli idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

Szabott árak!

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben.

Szabott árak!

Nagy választékban raktárunkon a »HAAS«-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, lópokróckban nagy raktár.

lyan gondolkodó, hogy a püspöki kar akarata nélkül nem lesz autonómia. És ha lesz — amint most már hisszük, hogy lesz, — abban legfőbb érdeme a püspöki karnak lesz, mely az autonómia létesítéséhez legnagyobb áldozattal járul.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 8.

Rakovszky István alelnök 10 órakor nyitja meg az ülést.

Földes Béla beterjeszti a kiegyezési törvényjavaslatot.

Elnök: *Supilo* Ferenc ur kíván szólni a napirend előtt.

A házszabály és a horvát nyelv.

Supilo Ferenc (magyarul olvassa) kér szót a házszabályok 215. paragrafusához. Kifogásolja *Návay* Lajos tegnapi elnöki intézkedését, mely szerint nem engedte meg *Lorkovics* Iván képviselő társának horvát nyelven a házszabályokhoz szólni. Csodálkozik, hogy az elnök nem tud azon a nyelven, melyen pedig joga van a Háznak tárgyalni.

Ugron Gábor: Egy tömeget küld ide Horvátország, amely nyelvünket nem ismeri, az azon történt intézkedések tőle teljesen idegenek s amely azt csak huszonnégy óra múlva ismerheti meg. Helyesli *Návay* Lajos alelnöknek tegnapi intézkedését. (Zajos helyeslés.)

Dániel Tibor báró az indennitáshoz akar szólni s amikor fölvilágosítják, hogy most csak a házszabályok 215. §-ához szólhat, szintén helyesli az alelnöknek tegnapi intézkedését. (Helyeslés.)

Vlád Aurél jogi szempontból beszél *Návay* alelnök intézkedéséről és azt vitatja, hogy a törvény értelmében a horvátoknak joguk van saját nyelvükön beszélni a parlamentben. (Eláll! Üljön le!)

Rátkay László: Mivel az országgyűlésen a

tanácskozás nyelve a magyar, tehát ebben a mederben kell maradnunk és ezért elismeréssel adózik *Návay* alelnöknek a házszabályaink megvédelméhez. (Taps. Éljen *Návay*.)

Supilo Ferenc (magyarul olvas.) A magyar kormány olyan intézkedéseket tesz, amelyek lehetetlenné akarják tenni itt a horvát képviselők küldetését. (Kialtások: Rágalom! Önök teszik lehetetlenné önmagukat!) Nem elég, hogy a vasuti kérdésben, de még a horvát képviselők kvalifikációjául is a magyar nyelvet erőszakolják a horvátokra. (Zajos kialtások: Eláll! Menjen Horvátországba!)

Návay Lajos: A horvát nyelv használata a törvények értelmében pusztán az általános joggyakorlására vonatkozik, vagyis az önökre vonatkozó törvény megvitatására. Amikor a tegnapi intézkedésem mellett fölshóvalok, teszem ezt először azért, mert önök törvénytelen eljárással vádolnak és azért, hogy tettemet tisztázzam. Láttam hetek óta azon törekvésüket, hogy megbénítsák az állam ügyeinek letárgyalását és hogy ezt olyan nyelven teszik, amelyet itt, önökön kívül senki sem ért meg. De amikor ezen az ismeretlen nyelven a házszabályokhoz akart szólni egyik horvát képviselő ur, a józan, magyar felfogás ösztönzött annak meggátolására. (Ugy van!) A házszabály vitában a Ház rendesen azonnal döntené szokot, de ha a ház többsége előtt teljesen idegen nyelven szólna hozzá, úgy ez a vita egyoldalú lesz s úgy döntésre nem kerülhet. Ezt tartotta szükségesnek elmondani. (Hosszas élénk helyeslés és taps.)

Surusin György horvát nyelven akar a házszabályokhoz szólni.

Rakovszky István elnök: A képviselő urtól megvonom a szót, mert ismeretlen nyelven akar a házszabályokhoz szólni.

Nagy zaj. A horvát képviselők fölugrának helyükről. A baloldalon taps és hosszas éljenzés.

Elnök folytatja: En sem fogom megengedni, hogy a házszabályokhoz horvát nyelven szóljanak hozzá. Mivel senki sem jelentkezik szólásra az indennitás tárgyalása következik.

Az indennitás.

Purics József horvátul beszél. Az indennitást nem szavazza meg.

Masurovics Bogoszláv beszél az indennitás ellen.

Elnök a harmadszori figyelmeztetés után a a szónoktól megvonja a szót.

Privicsevics Szvetozár: Az indennitás ellen beszél.

Elnök: A képviselő urtól megvonom a szót. Pardon, sértő kifejezést hallottam, azt hittem, hogy a képviselő ur használta. Tessek tovább beszélni.

Privicsevics folytatja.

Elnök: Fölkérem a képviselő urat, nyilatkozzék, horvát vagy szerb nyelven beszél-e? (*Privicsevics* azt feleli, hogy ő horvátul és szerbül beszél.) Mivel szerb nyelven beszélt és ez nincs megengedve, megvonom a szót.

Nagy zaj a horvátok között. Kialtások baloldaltól: Spion! Most már mehet Bécsbe!

Nuacsevics az indennitás ellen beszél horvátul.

Zugorác horvát paptól az elnök háromszori figyelmeztetés után megvonja a szót.

Privoszavlyevics szintén horvátul kezd beszélni.

Elnök: Harmadszori figyelmeztetésem után is közjog ellenes kifejezéseket használ a szónok, ezért tőle megvonom a szót. (Hosszas taps és éljenzés.)

A vita bezárása.

Elnök felszólítja a következő szónokot, de több szónok nem lévén a vitát bezárja. Mivel husz horvát képviselő névszerinti szavazást kér s azt holnapra kéri halasztani, az elnök ezt elrendeli.

A Ház még felolvastatja a névszerinti szavazást kérők névsorát, az elnök felfüggeszti az ülést 5 percre.

Rakovszkyt az egész Ház éljenzi és tapsolja, a horvátok pedig dühösen távoznak.

Az alkotmány garanciák.

Szünet után *Andrássy* javaslatát, az alkotmány garanciát képező közigazgatási bíróság

A paraszt kérges kezébe a subtilis gyilkot, a váltót!

Nagy távolságok legyőzésére szolgáló, éles elmével dolgozó, éles elmével kiélesített szörnyű fegyvert adtak, az eke szarvához szokott egyszerű tenyérbe!

Olyan ártatlan, olyan behizelgő formában jött ez a csapás — ki ijedt volna meg tőle!

— Egy szelet papírosnak aláírt kend és kapja a parázs-pánzt a takarékból.

Jött is a gyanútlan Barsi Jánosra a sógora, a bátyja, a komája — meg aki érte — és írta az együgyi nép a váltót szorgalmatosan.

De mert a csapás sohasem jön egyedül, tehát jött vele a még veszedelmesebb átok, a pálinka!

A váltó csak koldussá teszi népünket, a pálinka lealacsonyítja és megfosztja emberségétől. Az emberségétől és az egészségétől!

Ez a két ujdonatuj döghalál pusztítja a magyart, ami elől nincs menekvés, mert ahol ez pusztít, ott nem születik többé egészséges ember!

Tudok egy falut; igen nagy falu volt gyermekkoromban, a legszebb nép lakta a föld

kerekségén. Ma? — Aki még sohasem sirt életében és meg akarja kóstolni a sós könny ízét, az jöjjön velem, megrikatom, még ha pogány is! Megmutatom neki az agyag-partokba vájt üregekben kuporgó, sápadt, beesett szemű, éhes és ijedt állat-tekintetű magyart, akinek ernyedt inu, vézna karjából már kifordul a kasza, meg a kapa. Nincs is rá szüksége. Nincs is mit kaszálnia-kapálni. Apái földje már nem az övé. Házaiból barlangokba menekült.

Az az ártatlan, lenge kis papír-szelet, meg annak a kerítője, a testet lelket gyilkoló pálinka húzta ki alóluk.

Nem bir Magyarország annyi szanatóriumot felállítani, amennyi áldozatot a gondviselője, az »Allam« neki a »jövendelő« pálinka révén szolgáltat!

Ez olyanforma gazdálkodás, mintha én az egyik kezemmel a Dunába hajigálnám a tulajdon gyermekeimet, akik nekem a kenyeret keresik; a másikkal pedig — nagy költséggel — minden ezrediket kihalásznám. — Mert a pálinka vérrel él!

Elégeti annak a vérét, aki megissza. Bizony megesszük mi a gabonánkat fűvében.

Megisszuk a testvéreink vérét a pálinkáért befolyó adó alakjában; azután minden ezrediket nagy költséggel fölálpoljuk!

Én úgy érzem, hogy nekem városról-városra, faluról-falura és ott házról-házra kellene szágundanom és szegény megmérgezett testvéreim fölébe sikoltanom:

— Térjetez észre, míg nem késő! Féljetez irtózatok a pálinkától, mely kiszívja testetekből az erőt, lelketekből a becsületet! Hát nem látjátok, szerencsétlenek, hogy aki nektek azt a pokoli tüzet árulja, — aki már tanyáról-tanyára szekereken utánatok hordja és a gabonátokért becseréli — az maga azt a mérget meg nem issza. Az az okos kereskedő maga miért nem issza azt a pálinkát, ha az — a te szerencsétlen, oktalan fölfogásod szerint — erőt ad? Miért nem tanulsz a »boltos« példáján? Láttál már pálinkás zsidót részegen? Halálos küzdelem ez, amelyben mi veszünk el, magyar véreim. De még csak nem is úgy, hogy megsajnáljon

**Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.**

kiterjesztéséről szóló javaslat került tárgyalásra.

Babó Emil előadó ajánlotta röviden a javaslatot, melyet két perc alatt megszavaztak. Általánosságban. Oly gyorsan történt ez, hogy mire Andrassy bejött, már a részleteket tárgyalták s rövid idő alatt ezt is megszavazták. Csak Bozóky Arpád nyujtot be egy indítványt, de azt Andrassy Gyula gróf felszólalása után elvetették. A belügyminisztert zajosan eljentezték.

Azután Csizmazia Endre előadása alapján megszavazták a hatásköri bíróságról szóló javaslatát.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők nyugdíjviszonyosságáról szóló törvényjavaslatot Czobor László előadó ismertette, rámutatva arra a meleg rokonszenvre, amelyet a belügyminiszter azon törvényhatósági tisztviselők iránt tanusít, kik a törvénytelen kormány elleni küzdelemben oly hazafiasan kitartottak. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

A képviselőház a javaslatot vita nélkül általánosságban és részleteiben elfogadta és Andrassyt lelkesen megéljenzte.

Következik a lex Saparyana eltörléséről szóló javaslat, melyet Hencz Károly előadó ismertetett.

Thaly Kálmán szólott először a javaslatról és utalt arra a kitaró harcra, amelyet annak idején a függetlenségi párt e törvényjavaslat ellen folytatott.

A jelen kormány dicsőségének mondja, hogy ezt a megmaradt mumiát eltörli; a javaslatot örömmel elfogadja.

Lengyel Zoltán az előtte szóló által elmondottakhoz csupán azt az egyet fűzi, hogy éppen Andrassy nyujtotta be a lex Saparyana eltörléséről szóló javaslatot, aki annak idején éppen a javaslatért küzdött. Még azt kívánja a belügyminisztertől, hogy a vármegyei pénz-

tár visszahelyezéséről szóló javaslatot is minél előbb beterjessze. Elfogadja a javaslatot.

A Ház általánosságban és részleteiben megszavazta a lex Saparyana eltörlését.

Ezután az elnök bejelenti, hogy a miniszterelnök a beteg Kossuth helyett holnap válaszolni fog Hencz, Somogyi, Samassa, Vlád, Halász, Surmin, Benjics és Pilisy interpellációira.

Wekerle miniszterelnök bejelenti, hogy Mazuranics interpellációjára is válaszolni fog holnap a bán kinevezése tárgyában.

Ülés vége 3 órakor.

A fürdővasut építése.

Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága tegnap, pénteken délután ülést tartott, amelyen a fürdővasut ügyével foglalkozott.

Dús László v. főügyész elnöke alatt dr. Hoványi Gyula, Tóth Márton, dr. Stokker József és dr. Adorján Emil voltak jelen.

Dr. Tóth Márton előadó ismertette az ügyet. A fürdővasut engedélyesével, Hankovits Ferenc és társaival létrejött ideiglenes szerződést és feltételeket a városi tanács áttette a városi vasuthoz, hogy két hónap alatt nyilatkozzék, hajlandó-e ugyanolyan feltételek alatt a fürdővasutnak Gilányi-utcai vonalát kiépíteni. A városi vasut nem adott egyenes nyilatkozatot, hanem kijelenti, hogy a tanács felhívása időelötti, mert erre akkor érkezik el az idő, mikor már a miniszteri engedély alapján a közgyűlés is jóváhagyta a területhasználati szerződést s a költségvetést is elkészítik Hankovitsék.

Ha mindezek készen lesznek, tegyék át hozzájuk nyilatkozatukat végett. A Hankovitsék által kért vonalak egy részét a régi szerződés alapján s Kapucinus-utcán s a többi tereken pedig a Hankovitsék feltételei szerint hajlandó

kiépíteni s a peage-jog alapján megegyezni a fürdővasut engedélyesével!

Ismertette, hogy időközben Hankovitsék egy újabb beadványt intéztek a jogügyi szakbizottsághoz. Ebben kifejtik, hogy a városi vasut egyenes nyilatkozat helyett jogi fejtegetésekkel akarja a lényegét elütni. Egyben újból felsorolják az ő általuk tett feltételeket közvetlen közlekedés a fürdőbe, 15 percnél indulás, egy menetnél 150 személyre és podgyásznak hely, reggel 6 órától éjjel 12 óráig közlekednek; tanulók kirándulások alkalmával kedvezmény stb. A közigazgatási bejárásnál a város arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha a Zöldfa-utcai vonal használatára nem egyeznek meg, az új vonalat Kapucinus-utcán is lerakhatják.

A városi tanács a városi vasut beadványát és Hankovitsék újabb előterjesztését azzal tette át a jogügyi szakbizottsághoz, hogy adjon véleményét:

Kártérítés nélkül jogosult-e a város a kért területeket Hankovits és társainak átadni s erre vonatkozólag szerződést kötni?

A szakbizottság megvizsgálta a városi vasut szerződését s a Hankovitsék által elfogadott szerződés tervezettel s az összes iratok alapos tanulmányozása után egyhangulag abban állapodott meg, hogy jogi szempontból véve a dolgot, kártérítés veszélye nélkül megadható Hankovitséknek a terület használati engedély s a szerződés ez irányban megköthető, mivel a szerződés szerint a város csak a szerződésben megjelölt vonalakra adott kizárólagos jogot a városi vasutnak, továbbá a városi vasut nem fogadta el a Hankovitsék által elfogadott feltételeket, illetőleg erről határozottan nem nyilatkozott. Célszerűségi szempontból azonban ajánlja a szakbizottság, hogy úgy Hankovits és társa, valamint a városi vasut hivassanak fel, miszerint kaució letétele mellett vállaljanak kötelezettséget a fürdő vasut városi vonalainak záros határidő alatt és a Hankovitsék által megajánlott feltételek szerint való kiépítésére.

Az új községnevek.

Biharvámegye törvényhatósága a legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a jelenlegi községneveket, melyek nem magyar hangzásúak, magyar hangzású nevekkel cseréli fel. A határozat értelmében igen sok községnek fog megváltozni a neve az országos községi törvénybizottság előterjesztett javaslatok alapján.

A javaslatok szerint a következő községnevek változnának meg, ami azonban nem tekinthető véglegesnek, mert még ellene felebbeszékek jöhetnek be a községektől és ezeket amennyiben alappal bírnak figyelembe is fogja venni a miniszter, hova jóváhagyás végett fel lesznek terjesztve.

Megváltoztak a következő községi nevek.

A belényesi járásban.

Albest=Fehérlak. Alsó Poeny=Alsópojeny. Belényes=Szelistye=Belényesszelestye. Belezseny=Belezsény. Budurásza=Bondoraszó. Buntyesd=Bontesd. Burda=Borda. Dragonyesd=Drágánfalva. Dragolyán=Drágota. Dsoszán Forró=Belényesforró Dsoszán Gurbesd=Gorbolyfalva. Szohodol=Lázur=Aszóirtás. Felső Poeny=Felsőpejeny. Feneres=Fenyéres. Fenes=Várastenes. Havas Dombrova=Havasdombró. Jánosfalva=Körösjanosfalva. Korbonár=Bihar-szenes. Kebesd=Biharkaba. Kocsuba=Felső-

valaki, mert a pálinka előbb lealjasit bennünket. Az aljasat pedig ki öhajtja, ki becsüli? ...

Nem hallottátok, hogy a külföldi újságok már világgá híresztelték, hogy a magyar baka azért nem bír más nemzet fiaival versenyt gyalogolni, azért rogyik össze husz, harmincával, mert »bepálinkázott!« (Bilek.)

A pálinka már kikezdte a magyar becsületet a világ előtt!

Itthon pedig az életerejét.

Ami rombolást a váltó megkezdett, azt a pálinka bevégzi rajtunk.

De a szegény ember még lehet erős, büszke és becsületes, csak a pálinka bírja hitványnyá tenni, mert megöli egészségét.

Barsi János még nem ivott pálinkát. Neki még piros volt a vére, — amit a pálinka fehére pörköll — egyenes volt a hátgerince, büszke volt a lelke! Nem ivott pálinkát, azért birta 65 esztendőskorában az egész borjut a vállán. Nem ivott pálinkát, azért birta azt a feleletet adni, amelynél büszkébben és fényesebbet soha még egy császár sem adott. Azt felelte, mikor a mások váltói fejében házát, szőlőt, szántóföldjeit, büszkeségeit, szép lovait is dobra ütötték és így szóltak hozzá a »hitelező urak«:

— No, János bácsi, fön van ugyan még az adósságából négyszáz pengő forint, de kiereszjük a váltókból, elmehet, mert már ugy sincs semmije.

— Hát a becsületed? — emeli föl ősz fejét és erős szavát Barsi János: — Hát a becsületed, az semmi! De lefizetem én a tartozásomat az uraknak, ha Isten éitet.

Kezet fogott öreg élete-párjával; a falu határán két nehéz könnyet törölt ki a szeméből

és jött, jött az öreg gazda ide a városba cselédnek. A leányai példájára ő is jött szolgálni. Elszegődött egy mészárosokhoz kocsisnak, havonként 13 forintért. Es ő ebből a 13 forintból havonként hazaküldött az adósságára az »uraknak« nyolc forintot. Nyolc forintot hazaküldött; ötből élt — — —

Mire törött bordáival a kórházba került Barsi János, akkorra 400 frt. »tartozásból« 200 már ilyen módon le volt fizetve.

Ne emeljünk az emléke előtt kalapot? Mert ezek a Barsi Jánosok azok, akik az »örök igazságot« időről-időre vissza-visszahozzák magukkal a földre. Mert a finom, »modern« urak okos tömege már rég elsikkasztotta volna közülünk. Az egészségés hátgerincükben hozzák ezek az egész emberek a földre újra meg újra vissza az igazságot és hirdetik, ha kell, életük árán, bizonyosággal, hogy az mint kérlelhetetlen következetesség a Mindenség egyensulya. A világok fenntartója.

Szégymelleném, ha most ide nem irhatnám, hogy ennek az igaz embernek a kívánsága teljesedett.

A kórházból haza mehetett öreg felesége petrezselyemléveseihez, miket még egypár esztendeig békében kanalazhatott — — —

És ez a fényes példa nem vezett kárba. Az a fiatal orvos, aki ápolta, úgy kívánt az öreg paraszt iránt való tiszteletének kifejezést adni, hogy személyesen utazott le hozzá falujába, a már végképp kifizetett váltóját neki kézbesíteni. »Ki tudja — mondta — szoríthatok-e még életem folyása alatt olyan tiszta kezet, mint az öreg Barsié.«

kocsuba. Kreszulya=Kreszély. Kuracel=Tisz-
tásfalva. Meriás=Mérged. Nyégerfalva=Kis-
nyégerfalva. Nyimoed=Nyimesd. Ciganesd=
Cigányosd. Papmező-Szelistye=Papmezőseleste.
Petrány=Pontoskő. Petróz=Vasaskőfalva. Po-
csavelesd=Pócsafalva. Pokola=Biharpoklos. Pre-
száka=Gyepűpatak. Remete=Megyarremete.
Rossia=Biharósa. Sebes=Körössebes. Solymos-
Petrász=Gyepűsolymos. Szudrics=Kisszedres.
Tarkaica=Tárkányka. Tárkány=Köröstárkány.

Béli járás.

Agris=Bélegregy. Arkus=Bélárkos. Bar-
zest=Barzafalva. Benyesd=Benyefalva. Bok-
kia=Boklya. Gross=Tönköd. Hagymás=Bél-
hagymás. Kalácsa=Bélkalácsa. Kismaros=Bél-
kismaros. Korój=Bélkoroly. Krajova=Bélkirály-
mező. Kumanyesd=Kománfalva. Márkaszké-
Bélmárkaszkék. Medgyes=Tagadómedgyes. Mo-
csirfa=Bélmocsolya. Nagymaros=Bélnagymaros.
Olcsa=Biharolcsa. Poklusa=Havaspoklos. Puszt-
tattodisél=Pusztahodos. Pusztatalmács=Bán-
talmács. Siád=Sajád. Szakács=Felsőszakács.
Toplicakáránd=Hévízkáránd.

A berettyóújfalui járásban

maradnak a régi nevek.

Cséffai járás.

Barakony=Felsőbarakony. Bikács=Mező-
bikács. Cséffa=Cséfa. Harsány=Körösnagy-
harsány. Ugra=Biharugra.

A derecskei járásban

maradnak a régi nevek.

Az élesdi járás.

Bánlaka=Körösbánlaka. Bernye=Báród-
bernye. Birtiny=Bertény. Brátka=Barátka. Dá-
mos=Erdődámos. Dubricsony=Doborcsány.
Fancsika=Várfacsika. Feketepatak=Nagyfe-
ketepatak. Feketető=Körösfekető. Gégény=
Körösgégény. Koznicse=Báródsomos. Lok=
Élesdlok. Lóró-Ponor-Remec=Remetelórév.
Magyarkakucs=Nagykakucs. Nagypatak=Felső-
patak. Oláhhakucs=Kiskakucs. Óssi=Kisósi.
Pestere=Körösbarlang. Szurdok=Élesdszurdok.
Az új névsort holnap számunkban foly-
tatjuk.

Kereskedés az alamizsnából.

20 százalék a rebach.

Az emberek jótékonyágával ma már igen
sok esetben visszaélnék, azonban még ezideig
alig volt hasonló eset ahhoz, ami e tekintetben
Nagyváradon történt.

Két ember ugyanis üzletet csinált az em-
berek jószívűségéből és ezt saját zsebük hizla-
lására használták fel, míg végre rajta nem vesz-
tettek.

Az esetről tudósításunk a következő:

Tegnap délelőtt két jól megtermett alak
állított be a rendőrségre és ott Mendelényi
Béla fogalmazótól engedélyt kért arra, hogy
az Érkenéz községben építendő izraelita tem-
plom részére két napon keresztül Nagyvárad
területén pénzadományokat gyűjthessenek.

A kéregetők Grünstein Herman szánfalvi
és Engelmann Kháin iloncai illetőségű egyé-
nek, mindketten dologra termett férfiak, kik a
dologtól való iszonyukban a megélhetés leg-
könnyebb oldalát választották. A két ember
kérelmük teljesítése végett felmutatták Bihar-
vármegye alispánja által kiállított kéregetési
könyvet, mely még teljesen üres volt s amelyet
szintén a tegnapi nap folyamán eszközölték ki
valahogy az alispáni hivataltól.

Mendelényinek feltűnt az egyik kéregető
tipikus arca s úgy találta, hogy azt már látta

valaha. Kérdést is intézett hozzája, hogy nem
járt-e már hasonló ügyben pár évvel Nagyvá-
radon.

A kérdésre elég naivul beismerte Grün-
stein, hogy tényleg járt már itt, akkor azon-
ban Szánfalvának, később pedig az Iloncfalván
építendő izraelita templom céljaira gyűj-
tött.

A naiv ember mindent bevallott. Elmondta,
hogy jelenleg az érkenézi hitközség elnökével
husz százalékban egyezett ki, mely az aján-
dékolt pénzből az ő tulajdonát képezi.

Mendelényi a két embernek, kik üzletsze-
rűleg eszközlik a templom építésre való pénz-
gyűjtést, nem adta meg az engedélyt, sőt a
kéregetési könyvet is elkobozta tőlük és azt
átvitte az alispáni hivatalhoz. Ugy látszik, hogy
ez a két ember előre kitudakolja, hogy hol
szándékszik templomot építeni az izraelita
hitközség és ott vállalkozik bizonyos százalék
ellenében a gyűjtésre. Ez a módszer nem is
olyan megvetendő kereseti forrás, mert hat
tekintetbe vesszük, hogy a templomgyűjtésre
ők az egész országot végig kéregetik, belát-
hatjuk, hogy tekintélyes összeget beszednek
maguknak is.

A kéregetők pedig mivel üzletből és nem
szivességből teszik a kéregetést, nem is lehet-
nek olyan naivak sem, hogy azokat az ado-
mányokat, melyeket nem irnak be a könyvbe,
beszolgáltatnák a hitközségnek. Ilyen pedig na-
gyon sok van, ami a 20 százalékot felemeli 50
százalékra is.

A jó üzletet azonban tegnap a nagyvárad
rendőrkapitány legálább Nagyvárad területére
bezáratta és intézkedett, hogy a kereskedelem-
nek eme furcsa formájában való gyakorló: méltó
megtörlesztésben részesüljenek.

Az elkobozott könyvet a főkapitány áttette
az alispáni hivatalhoz és kérte, hogy az érke-
nézi izraelita hitközség elnöke ellen indítsa meg
az eljárást.

A két felsült kéregető ügyöket egy
csöppet sem hozta zavarba a rendőrség eljá-
rása. Ugy vették a dolgot, mintha egyszerűen
nem tudtak volna megkötni egy üzletet, amit
egy talán már épen befejezett másik busásan
fog kárpótolni.

Erre vall az egyik kéregetőnek elég ci-
nikus kijelentése is:

— Üm boh. Elvették a khünyvet . . . Nem
boj, majd szherzünk egy másikat.

És e biztató kijelentés után mentek —
keresni másikat.

UJDONSÁGOK.

* **A debreceni prépost adománya.** A
m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter
Gróf Ferenc debreceni prépost-plébánosnak,
a siketnémák debreceni államilag segélyezett
intézete javára 1000 korona tőkével tett alapít-
ványáért köszönetét nyilvánította.

* **Andrássy a csernovai sebesülte
kért.** Beniczky Odón, a fiatal rózsahegy
képviselő, aki a multkor a Ház osztatlan tetszésé-
ben mutatott rá azokra a bujtogató nemzeti-
ségi képviselőkre, »azok akik a csernovai vé-
res esemény értelmi szerzői,« azóta is nagy lel-
kiismeretességgel fáradozik, hogy a szerencsét-
lenül jártakon és azoknak árváin segítsen.
Nem csak hogy állandóan látogatja a sebesül-
teket a budapesti Rókus-kórházban, hanem

ugy ezeknek, mint a Rózsahegy maradtak-
nak nagy anyagi segélyt is küldött. Most
nagyobb szabású gyűjtő akciót indított a sze-
rencsétlenek részére, melyen eddig is már
1000 koronán felül irtak alá, de amely gyűjtés
a mai napon egyszerre nagyobb lendületet
vett. Beniczky ugyanis az ívet megmutatta
Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek, aki
1000 koronát jegyzett alá. A nemes példa va-
lószerűleg több követőre fog találni és Be-
niczky humanus akcióját teljes siker fogja ko-
ronázni.

* **Mentőtanfolyam Nagyváradon.** A
budapesti önkéntes mentő egyesület folyó évi
november hó 23-án és 24-én Nagyváradon a
tűzoltólaktanyában az ipari és gyári üzemeknél
előforduló baleseteknél szükséges első segély
nyújtás körüli teendők elsajátítása végett men-
tőtanfolyamot tart. A tanfolyamon részt vehet-
nek magok a gyár és ipartelepek tulajdonosai,
azok felügyelői és a gépkezelők. A mentőtan-
folyam folyó év november hó 23-án délután
fél 7 és 8 óra közt; november hó 24-én pedig
délelőtt 12 és 1 óra, nemkülönben délután 3
és fél 5 óra közti időközökben fog megtar-
tatni.

* **A Sport-egylet kérelme.** A nagyvá-
radi Sport-egylet tegnap azon kérelmet terjesz-
tette Nagyvárad tanácsa elé, hogy a Városlig-
eten levő Döry-sziget korcsolyázó és csolna-
kázó helyét bocsássa át 3 évre az ő kezelé-
sükbe. Hivatkoznak arra, hogy az elmúlt évben
már tenis-pályát készítettek, csolnakokat sze-
reztek be s így mintegy 2000 koronát költöt-
tek a ligetre. A korcsolyázásból és csolnaká-
zásból befolyó jövedelem felét hajlandók a
városi pénztárba beszolgáltatni.

* **Hajsza az orvvadász után.** Tegnap
délelőtt irgalmas hajsza játszódott le Nagyvárad
határában a káptalannak iklódi gazdaságától
kezdve a gypmester lakásáig terjedő földeken.
Az esetről tudósításunk a következő. Tegnap
reggel Óváry Sándor gazdatisztnak egy gyanus
egyén tűnt fel, kinek kezében vadász fegyver
volt és a káptalan tulajdonát képező területen
vadat keresett és amikor Óváry őt szólította,
futásnak eredt. Óváry nem hagyta elmenekülni
a most már képtelenül megállapított orvvadászt,
hanem üzőbe vette. Az orvvadász gyorsan fu-
tott Nagyvárad felé nyomában mindenütt üze
Óvárytól. Hajsza közben nem akadt senki, aki
utjába állt volna a menekülőnek. Óváry a
gypmester lakásáig üzte az orvvadászt, akit itt
elvezített szemé elől. Ekkor az aradi uton
posztoló Jakab Imre rendőrt hívta Óváry segít-
ségül. Ferenc Jakab rendőr keresésére indult az
eltűnt orvvadásznak. A rendőr rövid keresés
után egy veremben meghúzódva kezében a va-
dász fegyverrel megtalált egy embert, akit azon-
nal letartóztatott és a rendőrségre kísért, ahol
kikérdezés után megállapították, hogy az orvva-
dászt Enyedi Ferencnek hívják, jelenleg facér
kőműves-segéd s tényleg nyulra akart vadászni.

* **A szociálisták kérelme.** A nagyvá-
radi szociálista párt vezetői tegnap két bead-
ványt intéztek a városhoz. Az egyikben rámu-
tatnak a magas tűzifa árakra, kérik a várost,
hogy a munkások faszükségletének ellátására
Nagyvárad városa vásároljon 100 waggon fát
és azt köbméterenként saját árban bocsássa a
munkások rendelkezésére. — A másik bead-
ványban azt kérik, hogy Nagyvárad városa a
külvárosi telkeket s a városliget mellett levő
területet parcelláztassa s így 100 négyszög
ölenként adja el munkáslakások céljaira, négy-
szögméterenként 2 koronájával. Az összeget

kamattal együtt 10 év alatt lefizetik s addig együttesen állanak jót.

* **Gyorsvonati megálló Mezőberény állomáson.** A Gyulatehérvárról Budapest keleti p. udvarra este 9 óra 35 perckor érkező gyorsvonat Mezőberény állomáson, utasok le- és felszállása céljából t. évi november hó 15-től kezdve, délután 5 óra 39 perckor, egy percnél kevesebb időre rendszeresen megállítatik.

* **Szerb-bolgár háboru.** Valóságos szerb-bolgár háborút rögtönöztek tegnap reggel Sztanoj Mikics és Sztanoj Milán szerbiai majomtáncolató sigányok és Párván György, Zseleszkó Demeter, valamint ezek társai, bolgár kertészek. A cigányok ugyanis a város területén áthaladva, éjjel az Ürtügd-felé vezető országot baloldalán, a honvéd huszár laktanya háta megett vertek szálást s mikor reggel összeszedelőzködtek, hogy tovább induljanak, egy kocsi haladt el mellettük, melyen egy öregebb és egy fiatalabb bolgár ült s rájok szólott, hogy mit keresnek azon a helyen. A cigányok visszafeltek, hogy itt az uton nem parancsol, csak a saját földjén, miközbe hozzá az öregebb bolgár léugrott erre a kocsiról s nagykaromkodás közepett egy dorongot kapott s azzal rontott a cigányok felé. Látva azonban, hogy az ellenség több kettőnél, visszavonult és a közeli kunyhóból mintegy 8—10-ed magával tért vissza. Ezzel aztán nekiestek Nikics Sztanojnak; az öreg bolgár torkon kapta, egy Iván György nevű pedig a karját fogta le, Párván György pedig a kezében levő karóval derekasan helyben hagyta. Végre sikerült kezeik közül kiszabadítani magát és ekkor futásnak eredt. Mire Zseleszkó Dimitri revolveréből utána lött. Közbe azonban az országuton csendőrök érkeztek, akik az egész társaságot összefogták s a rendőrkapitányi hivatal elé állították, hol az eljárás ellenük folyamatba tetették. Sztanoj Mikics az ütések következtében az orvosi látlelet szerint 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

* **Garázdálkodó kőműves.** Tegnap délelőtt nagy csődületet idézett elő a Rákóczi-uton Zoldnai János facér kőművesegéd, aki valami csekélység miatt neki támadt Czanka Istvánnak, aki ott egy sátorban gyümölcsöt és süteményt árult. Zoldnai nem akart kevesebbet, mint azt, hogy a gyümölcsárusnót sátrastól együtt a Páris patakba dobja. E szándékában Benedek Lajos rendőr akadályozta meg, aki megfélemlítette Zoldnait, mire a kőművesegéd a rendőrt támadta meg és vele birokra ment. Benedek még két társát hívta segítségül és csak így tudta őt a rendőrségre kísélni.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk özv. Bakó Károlyné született Fülöp Róza tegnapelőtt délután 4 órakor 49 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultat ma délután 3 órakor fogják örök nyugalomra helyezni a Körözs-utca 59. számú gyászós házból.

* **Gyanus nyájpusztulás.** A múlt hó 27-én Gyigyisen község határában az ugynevezett Varatyik helyen egyszerre 45 darab juh pusztult el. Az esetről tudomást szerzett a járási állatorvos is, aki mikor megjelent a helyszínen, már akkor nem talált egy darab elhullott állatot sem, mert a lakosság az állatokat megnyuzta s husát Gyigyiseny községben fogyasztás alá vette. Egy helyen 8 darab juh husát találta beszóva. Ezt az állatorvos lefoglalta és mivel nem tudott a huson semmiféle kórismét megállapítani, kérte a törvényhatósági állatorvos vizsgálatát. A törvényhatósági állatorvos meg is jelent a helyszínen és a hust

megvizsgálta, azonban nem talált ő sem semmiféle ragályos betegséget, aminek következtében hullottak volna el a juhok, miért is a hust átadta a közönségnek. A juhok valószínűleg valami más ismeretlen körülmény következtében pusztultak el, aminek kinyomozása végett megindult az eljárás.

* **Uj műsor az Urániában.** Pompás új műsor bemutatása veszi kezdetét ma délután 6 órakor az Uránia mozgófényképszínházban. Ennek az új műsornak a legragyogóbb száma *A Magas Tátra*, amely hazánk legszebb vidékét mutatja be gazdag természeti kincseivel, festői részleteivel, mozgalmas turista- és fürdőéletével stb. Az új műsor egyébként a következő: 1. A magas Tátra. (Természeti fölvetel.) — 2. Öngyásága rosszkedvű. (Bohózat.) — 3. A makacs eb. — 4. Kifutóleány kerestetik. (Bohózat.) — 5. Szegény baba. (Dráma.) — 6. Sanyi, mint testő. (Bohózat.) — Egy énekesnő regénye. (Dráma.) — 8. Keland. (Bohózat.) — 9. A katona, mint dajka. (Bohózat.) — 10. Olcsó csizma. (Bohózat.) — Ma délután 3 órakor gyermekelőadás lesz, amelyen a *Hüvelyk Matyi* című gyermekmese is bemutatásra kerül.

* **Elveszett arany karkötő.** Elveszett folyó hó 8-án délután fél 1 óra tájban az Oláry-féle üzlettől a Szaniszló-utcai Mihályházy-féle házig terjedő útvonalon egy arany karkötő, mely keresztet, egymásba foglalt, nagy gömbölyű láncszemekből állott s rajta egy szt. Gellért arany tallér volt. Felhívatik a megtaláló, hogy a karkötőt a rendőrséghez 8 nap alatt szolgáltatassa be. — Találtak másfél zsák tengerit. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség 1. emelet 7. számú szobájában.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Bibliás asszony.
Vasárnap d. u.: Vörös sipka, este: Josett kisasszony, a feleségem.

A színház új igazgatója.

— Somogyi Károly utódja. —

A betegség leszólítja Somogyi Károlyt arról a színpadról, a melyhez csaknem félszázad küzdelmes munkája fűzte. A kor nem volt akadály az ő művészi ambíciói, munkakedve előtt. Most nyugalmat parancsol neki a betegség.

Ez a váratlan parancsoló kényszerhelyzetet teremtett a nagyváradi közönségre nézve is. Meg kell válnia attól az igazgatótól, a kinek nemrég pályázat mellőzésével adta át a színházat. Es rövidesen gondoskodnia kell új igazgatóról, aki a megrakott alapokon tovább építhessen.

Ma fog dönteni a kérdésben a színügyi bizottság s amint az előjelekből látható, a döntés Erdélyi Miklóst, a színház eddigi titkárát fogja az igazgatói székbe ültetni.

Mihelyt Erdélyi Miklós komolyan jelentkezett a színházért, azonnal tiszta volt a helyzet abban a tekintetben, hogy nála jobb igazgatót ma a nagyváradi színház nem találhat.

Először is: novemberben vagyunk. Minden régi jó igazgatónak van társulata, állomása és minden szintársulatnak megvan a maga direktora. Mi legfeljebb másodrendű vezetőt kaphatnánk, amiből pedig nem kérünk.

Ezzel szemben Erdélyit úgy ismerjük, mint előkelő izlésű, komoly törekvésű művészem-

bert. Van érzéke a modern művészi igények iránt s van tudása, amellyel azokat ki is elégítheti. Aránylag fiatal ember, akit hevit az ambíció. Jobb keze volt eddig is Somogyinak, ismeri a magyar színészvilágot s megtudja válogatni emberit. A mellett mint rendező is megállja a helyét. Ugy emlegetik, mint aki meg fogja csinálni a nyári szinkört s aki művészi tekintetben is tartalmas programmal veszi át a színház vezetését.

Ismerjük Erdélyit s épp azért mindezt a jót el is hisszük neki. A színügyi bizottság nem tehet mást, mint hozzájárul ahhoz, amit elnöke, dr. Hoványi Géza már előkészített és megérlelt: átadja Somogyi Károly örökségét annak, akiben a legtöbb a garancia: Erdélyi Miklósnak.

Josett kisasszony a feleségem. Vasárnap este minden bizonnyal derűs estélye lesz a színházban. Gavault és Charvay vigjátéka: Josett kisasszony, a feleségem pompás szórakozással kecsegteti a közönséget. A szerzők a durvaságok helyett szelid érzelmekkel, a vaskos disznóságok helyett szütleány csinyekkel kezdenek dolgozni. Gavault és Charvay, akik a klasszikusan pikáns vigjátéknak a csodagyermeknek szerzői, most egy poétikus történetet írnak meg, egy bájos kis jelenetet.

Josette kisasszony nagy örökséget kap, ha tizenhét éves kora előtt férjhez megy. Ez a nagynénje akarata. Már pedig a leány szerelme Jackson Joé, egy vastag angol, mesze utazik. Hogy el ne essék az örökségtől, megkéri keresztapját, Ternay André urat, venné el őt formálisan feleségül. Akkor megkapja az örökségét, elválnak és a kisasszony-feleség Jacksonnal boldog lesz. André ráál az alkura és igéri, hogy érintetlenül adja át Josettet vőlegényének. Össze is kelnek, de el is mennek nászutra, ahonnan André visszatér Párisba szeretőjéhez, Maryannéhoz. Nem annyira a szeretője kedvéért teszi ezt, mint hogy fél, hogy beleszeret Josettbe — a feleségébe. De bizony az utána megy s visszahódítja André Maryannétől, mert — ő is szereti az urát. A kisasszony feleség asszony akar lenni. Az is lesz. S Jackson Joé? Az maga jön, hogy mentseki től vőlegényi kötelezettsége alól. Utközben fogságba került és feleségül vette a török nagy vezér leányát. Kétszer meg egy angol nem házasodhatik.

Ennyi az egész. Kedves kis darab, van benne némi pikantéria, sok kedvesség, bájos, kacagtató, finom és hangulatos jelenet. A közönség mulat rajta és ez elég. Többet ugyan ki kívánna manapság? Kacagni, földerülni; mosolyogni lehet Josette kisasszony történetén s ez a darab soká fogja vonzani a közönséget.

IRODALOM.

Törvénytar a zsebben. A magyar jogász közönségnek régi kívánságát teljesítette az Atheneum, mikor a magyar igazságügyi törvények közül a legfontosabbakat zsebkijárással összegyűjtötte. Az egész együtt kisebb, mint volt a büntetőtörvénykönyv és a bünvádi perrendtartás ismeretes zsebkijárással; és ezen a kis helyen együtt van mindaz a törvény, amire tárgyalások alkalmával szükség van: perrendtartás, sommás eljárás, végrehajtási, csőd-, váltó- és kereskedelmi törvény, telekkönyv, gyámtörvény, büntető törvények, bünvádi perrendtartás stb. sőt még az osztrák polgári törvénykönyv is benne van. Mindez közel ezer, kéthasábas oldalon van, de mivel apró a betű és finom, vékony a papír, az egész alig két ujni vastag s bele fér kényelmesen a kabátzsebbe. Tárgyalásoknál, utazásoknál, kivált helyszíni tárgyalásoknál jogászember részére

nélkülözhetetlen. Az apró betűk finomak, tiszták, a szedés pontos és hogy az olvashatóságot emeljék, a kiadók egy nagyítóüveget mellékeltek a kötethez. A finom bőrbe kötött munka ára 14 korona; olcsó ár e kiválóan hasznos munkáért, melynek kiadásával az Athenaeum a magyar jogász közönségnek igazán nagy szolgálatot tett. Kapható Sebő Imre könyvkereskedésében.

Katholikus Hitterjesztés Lapja. A jelen szerkesztett folyóirat novemberi füzetje következő érdekes talommal jelent meg: Eszkimók közt. — A Szanar törzs Indiában. Hírek a missiókból: Kuba-sziget vallási állapota. Képek: Északamerika Manitoba indiáncsoportja; Kuba-szigete: Részlet San Pedro helységéből; Északamerika: Alaszkai indián; Északamerika: Halászó indián család az Atabaszka tavon; Előindia: Régi pagoda romjai; Előindia: Jelenet a hindu nép pogány vallási ünnepeiből; Kuba-szigete: Dominikánus hithirdető atya lelkipásztori útján; Kuba-szigete: Dohány telep.

TÁVIRATOK.

Az osztrák kormányválság.

Bécs, nov. 8. Az osztrák válság lassan fejlődik ugyan, de a kibontakozás iránya már határozottan látható. Kétségtelen hogy az új kabinetben keresztény szocialista-párt is erősen képviselve van és a csehek jelöltje Brasek miniszter lesz s a tárcanélküli miniszterek székeiben is nagy változás fog történni. A kiegyezés sorsa biztosítva van. Az ellenzéket csupán a

szocialisták, cseh radikálisok és néhány pártönkivüli képviselő alkotja.

A pápai államtitkár támadói.

Budapest, nov. 8. Annak idején tudatuk, hogy Merry del Val pápai államtitkár augusztus 15-ikén San-Marinóban egy tömeg megtámadta és szidalmakkal illette. Mint most Rómából jelentik, az ottani büntető törvénynek e támadásban részt vett öt egyént az államtitkár ellen elkövetett sértés miatt 65 nap — 4 hónapi fogházra és 41—50 lira pénzbüntetésre ítélte.

Exkommunikált áldozópap.

Budapest, nov. 8. Azt az encyklikát, melyet X. Piusz pápa a modernisták ellen kiadott, teljes szigorral Bajorországban alkalmazták először. Schlör dr würtzburgi püspök, mint egy berlini távirat jelenti, Engel dr javadalmas áldozópapot Excommunicatióval sújtotta. Engel drt, aki a bibliáról több tanulmányt írt, felszólították, hogy vesse alá magát az Encyklika határozatainak. Engel visszatartotta a rögtöni és feltétlen alávetést és gondolkodási időt kért, Schlör püspök nem teljesítette kívánságát, hanem kiközösítéssel válaszolt. Az ítélethez Engel dr egyetemi tanárnak a 80 éves Scholtz Antalnak véleménye alapján történt.

Elmeorvosból színész.

Budapest, november 8. Dr Hegedüs József elmeorvos elhatározta, hogy a színpadra

lép. Maga írta meg szerepeit és a Magyar színházban fogja bemutatni a döhöngő, a csendes örültet és a gyógyíthatatlan parabybikust. Ma már a sajtó képviselői előtt Hegedüs bemutatkozott szerepeiben és pedig nagy sikerrel.

Hlinka András mellszobra.

Budapest, november 8. Prágából jelentik, hogy a csehek körében állandó tót bizottság alakult, mely gyűjtést indított a célból, hogy Hlinka Andrásnak az izgató tót plébánosnak mellszobrót állítson. A pénz már egybegyűlt s a szobor elkészítésével Upap Ferenc szobrászt bízták meg.

A perzsi zavarok.

London, november 8. Teheránból jelentik: A helyzet rendkívül komoly. Az uralkodót azzal vádolják, hogy része volt a zavargás szításában. Az elégedetlenkedők megakarják fosztani a tróntól, de Oroszország intenzívójától tartanak.

Grófi rangot nyert színművész.

Budapest, november 8. A spanyol lapok oly kitüntetésről értesítenek, amely méltán felkölti az egész művelt világ érdeklődését. Alfonz spanyol király Mondoza Ferdinánd ismert spanyol színművészt grófi rangra emelte. A kitüntetés révén Mondoza a legeiső grandok sorába emelkedett.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, etlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

12445—1907

Hirdetmény

A házbérjövdelem bevallása és a házősszeírás tárgyában.

A házbéradó három év tartamára, vagyis az 1908, 1909 és 1910. évekre való érvénnyel újból kivetendő lévén, az azon kivetés alapjául szolgáló házbérjövdelem-vallomások benyújtására a m. kir. pénzügyminisztérium 1907. évi 97463. sz. a. kiadott rendeletével az 1907. évi november 15. től 30. áig terjedő időt tűzte ki. Felhivatnak ennél fogva a háztulajdonosok, hogy a nekik (ingyen) kézbesített házbérjövdelmi vallomási ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a városi adóhivatalnál legkésőbb november hó 30. ig okvetlenül nyújtás be. A háztulajdonos, vagy a háznak állandó hasznélvezője, a házbér vallomását meghatalmazott által is eszközölheti, házbér-eltitkolás esetén azonban az adómeőrvidítés miatti felelősség, — a háztulajdonost terheli. Ha több a tulajdonos, a vallomást valamennyinek, vagy az általuk e végre különösen felhatalmazottnak kell aláírni és a vallomás helyességeért valamennyi felelős. A házak nyers jövdelmére képezi együttvéve mindaz, amit a tulajdonos a bérbeadott ház használata fejében a bérlőtől kap. A bérjövdelem alatt tehát nemcsak az e címen tényleg kikötött pénzbeli szolgáltatás, hanem minden értendő, mit a bérlő a bérlemény használata fejében ellenértékképp fizet, ilyenek az állami és községi adók, tűzkár-biztosítási összeg, közmunka, katonaszállítás és házjavítások, vagy állandó átalakítások költsége, továbbá mindazon összegek, melyeket a bérlő a bérbeadónak vízvezeték éjjeli világítás, szemétkihordás és más ilyenmü költségek címén fizet s végre minden egyéb természetbeni szolgáltatások. Ennél fogva a háztulajdonos, vagy annak meghatalmazottja, a lakbéréket minden épületnél, lakosztálynál, vagy egyes lakrészeknél általában minden levonás nélkül úgy köteles bevallani, amint azok szerződésileg megállapítottak. Butorzattal együtt bérbeadott épületek vagy lakrészek házbéradó alapjául úgy vétetnek fel, mintha butorzat nélkül adattak volna ki, levonván az összes bérből az a többlet, mely a butorzatra esik. Ugyanaz áll akkor is, ha a ház kerttel együtt adatik bérbé, mely esetben a kertre eső többlet vonatik le.

A házak nyers jövdelméhez csupán azok az összegek nem számítottak, melyeket a bérlő némely községben ugynevezett házbérkrajcárok elnevezése alatt fizet. Ezek az összegek azonban a ház nyers jövdelmével elkülönítve mutatandók ki, vagy a vallomásban megjegyzendő, hogy a bevallott nyers házbérjövdelemben ezek a házbérkrajcárok is bennfoglaltatnak, mely utóbbi esetben az adókövetést teljesítő közegek a házbérkrajcár címén szedett összeget a ház nyers jövdelméből mindenekelőtt, vagyis még az épület-fenntartási költség és értéktörlesztés fejében leszámitandó törvényes százalék leütése előtt hivatalból fogják levonni.

Az ezen leütés után mutatkozó a teljes összegében bevallott nyers házbérjövdelem alapján a házbéradó tárgyát képező tiszta jövdelem szintén nem a bevalló háztulajdonos, hanem a házbéradót kivető közegek számitják ki a fennálló törvény értelmében.

Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek házbérjövdelme megítélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágosítást adni, ha erre őt a hatóági közegek fel-szólítják.

A lakbérlok magán a bérvallomási íven bizonyítják a vallomás helyességét, nevöknek a háztulajdonos kötelességszerű felhívása folytán az illető rovatba bejegyzése által.

Az a házbirtokos, ki a bevallási ívet, annak kitöltése előtt, azaz mielőtt abba a bérösszeget bejegyezte volna, a lakbérlokkel aláírta, annyiszor büntetik 200 koronával, ahány bér-lőnél követte el ezt a mulasztást.

A befizetett bírság egészben a feljelentőnek adatik (1873. VI. t.-c. 3. §.)

A házbérjövdelem eltitkolása és valótlan adatok bevallása jövdelmi kihágást képez, mely az eltitkolt bérösszeg után járó adó 1—8 szorosával büntetetik (1883. XLIV. t.-c. 100. §.)

Ha a házbirtokos és lakbérlok közötti egyetértésből szándékosan követtetett el az adó ki-játszása s ez által az államkincstár megkárosítása, mindkét fél a megrövidítésnek kített összeg háromszoros megfizetésével büntetendő (1868. XXII. t.-c. 22. §.) e büntetés alól azonban felmentetik a bérlő, ha a törvény megsze-gését 15 nap alatt ő maga jelenti fel a pénzügyigazgatóságnál (1873. VI. t.-c. 3. §.)

Az a házbirtokos vagy házgonddnok, vagy felügyelő, aki a házbér-vallomást az 1883. t.-c. 15. §-ban körülírt felhívás dacára sem adja be, vagy a hiányos alakban beadott vallomás hivatalosan megjelölt hiányait a kivető közegek által kitűzött legalább nyolc napi záros határidő alatt nem pótolja, a hiányok kipótlása végett elrendelt helyszini szemle költségeit viselni tartozik és 2 koronától 100 koronáig terjedhető bírsággal büntetendő. (1883. XIV. t.-c. 15. és 101. §§.)

Végül kijelentik, hogy ha a bevallási űrlapoknak az érdekelt felek könnyebbésére elrendelt kézbesítése bármely ok vagy akadály miatt elmaradna is, ez az illető háztulajdonost a bevallás benyújtásának kötelezettsége alól fel nem menti, az esetben a szükséges űrlapok a városnál szerzendők be.

Nagyvárad, 1907. évi október 21. én.

A városi adóhivatal.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR- ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

Részvénykicserélési felhívás.

A f. é. május hó 16-ik napján tartott közgyűlésünkön elfogadott és a nagyvárad kir. törvényszéknél bejegyzett alapszabályváltoztatásnak megfelelően, intézetünknek minden 140 ftről szóló részvénye, a tartaléktőkéből vett ráfizetéssel 300 koronára felelt új részvényre lesz kicserélendő. Ennél fogva kérjük a t. részvényeseket, hogy a birtokukban levő részvényeket, az összes még le nem járt szelvényekkel együtt f. évi október 15-ik napjáig hozzánk postán bérmentve beküldeni, vagy intézetünk pénztárá-nál rövid uton beadni sziveskedjenek. A beküldött vagy beérkezett részvényekről elismervényt adunk vagy küldünk, melynek visszaadása ellenében a megtelelő új és a kellő szelvényekkel eilátott részvényeket f. évi december 15-éi követőleg ki fogjuk szolgáltatni. Ha a részvényes az új részvényeket más névre óhajtja kiállíttatni, mint amelyre régi részvénye szólott, akkor kérjük e kívánságát velünk a részvények beküldésénél darabonként 3 korona 88 fillér átírási költség beszoigaltatása mellett tudatni, mert különben az új részvényt ugyanarra a névre fogjuk kiállítani, mint amely a régi részvényen volt látható.*

Azon részvényeseket, kik a fent hivatott közgyűlésen részvénytökénk telemlése céljából kibocsátani rendelt új részvényekből jegyezték, tisztelettel kérjük, hogy szintén f. évi október 15-éig méltóztassanak minket értesíteni, hogy e részvényeket egyenkint mily névre kívánják kiállíttatni. Ha e határidőig ily értesítést nem kapunk, e részvények a kellő befizetéseket teljesített részvényjegyzők nevére fognak szólni.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR- ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

* Alapszabály 6. §. A részvények osztatlanok s így a részvény csak egyének, bejegyzett cégnek, részvénytársaságnak, egyesületnek, vagy más jogi személynek, esetleg erkölcsi testületnek nevére szólhat.

Hirdetmény.

A nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság 1007. szeptember hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytökéjét 1168 darab új 150 kor. n. é. részvény kibocsátása által 225000 koronáról

400.200, azaz Négyszázezerkétszáz koronára

emeli fel.

Ezen új 1168 darab részvény kibocsátása a következő feltételek mellett történik: u. m.

1. A régi részvényesek elővételi joggal bírnak minden négy régi részvény után három új részvényre.

2. Az új kibocsátású részvények 150 kor. névértékben bocsátatnak ki.

3. Részvényenkint 2 kor. 64 fillér fizetendő bélyeg és kiállítási díj címén.

4. Az igazgatóságnak jogában áll a régi részvényesek által át nem vett részvényeket szabadkézből 150 kor. kibocsátási árban elhelyezni.

5. Az elővételi jog gyakorlásának, valamint a szabadkézből eladásra kerülő részvények előjegyzésének határideje 1907. október hó 20. Ezen határidőben a régi és új részvényesek tartoznak: részvény jegyzése alkalmával darabonként és kiállítási díj fejében 52 kor. 64 fillért, 1907. november hó 20-ig 50 kor. — fillért, 1907. december hó 15-ig 50 kor. — fillért; az intézet pénztáránál készpénzben kifizetni, mely összegek után a befizetés napjától 1907. december hó 31-ig 5 százalék térítettik meg.

Az új részvényesek 1908. január hó 1-től kezdve az üzleti hasznokban részesülnek.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak.

Az új részvény kibocsátási művelet befejeztével az alaptőkét képviselő részvények összetétel után darabszámban és névértékben akkép változtatnak meg, hogy minden két drb. 150—150 kor.-ról szóló részvény egy drb. 300 kor. névértékű új részvényre cseréltetik ki, úgy hogy azután a 400200 kor. alaptőkét 1334 drb. egyenként 300 koronával teljesen befizetett s névre szóló részvény képviseli.

A védelmes befizetésekre az alapszabályok 2. ik §-a nyer alkalmazást.

Nagyvárad, 1907. szeptember 23-án.

Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság igazgatósága. 255

Belépési felhívás a Nagyvárad Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet 6-ik évtársulatába.

A Nagyvárad Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet 1908. január 1-én új, 6-ik évtársulatát kezdi meg.

Ezen szövetkezet célja, hogy tagjait apróbb betétek által a tőketakarításra buzdítsa, amennyiben minden tag heti befizetése által önmagának tőkét gyűjt.

Tagja lehet a szövetkezetnek bárki, ki magát három éven keresztül hetenkint legalább 20 fillér befizetésére kötelezi.

Minden tagnak joga van befizetésének 4/5-öd részét minden kezes nélkül kölcsönképen felvenni, mely kölcsönnél a legmértányosabb kamat lesz felszámitva. Beiratási díj címén minden üzletrész után 10 fillér fizetendő. A könyvecskét már az első heti betét és beiratási díj lefizetése után kiadjuk. Vidéki tagok a heti befizetéseket postán, befizetési (cheque) lapok útján teljesíthetik.

Befizetések bármely hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig teljesíthetők.

A Nagyvárad Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet Igazgatósága. KOSSUTH-UTCA 10. SZ.

A „Tiszántul“-ra

előfizetést küldeni
minden nap lehet

aki már ma előfizet egy évre,
az december hó 1-ig a lapot

ingyen kapja.

Vegyél!

Vegyünk

Moskovits
cipőt.

Kossuth-utca 5.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vártér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa **darabja 5 kor.** 60 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,
tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fényképes z-lámpák, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok,

vilámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. léőrőtől 12 léőrög min. en nagyságban.

Etvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon száma 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartellen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra

Legkiadósabb természetes szénsav!

Abud. székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelmezési bizonyítványának kivonata: Szaga és íze: rendes. Szénsavtartalma: 99.57 százalék. A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.

Felvilágosítással készségesen szolgál.

248 1-200

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Félix-gyógyfürdő

téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb kénés hőforrása:
viz hőfoka: 50 celsius.

Gyógyjavallat fürdő alakjában.

Csuz, reuma és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészergyulladások, méh hurut, medencebeli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült gyomorbántalmaknál makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás.

Pensió-rendszer: Okt. hó 1-től, máj. 1-ig.

Elsőrendű napi ellátás szoba, fűtés, világítás és fürdés:

naponként 7 korona.

Prospektust küld az igazgatóság. 1-10

Magyar Királyi Államvasutak.

237041-907. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága a jövő 1908. évben szükséges különféle üvegnemű anyagok (lámpahenger, lámpacsészé, telepüveg) szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi november hó 28 án déli 12 óráig betérjésztendők, a bánatpénz pedig folyó évi november hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, valamint a szükséges mennyiségeket feltüntető kimutatások, ugyancsak a különleges szállítási feltételek a Magyar Királyi Államvasutak anyag- és leltárszerzői szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73) megtekinthetők.

Budapest, 1907. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik)

Iroda áthelyezés.

Goldberger A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t.

ügyfeleit, hogy 35 év óta f. n. a

Hirdetési irodáját

(Jelenleg Budapest, IV. Váci-utca 20 sz.)

1907. november hó 10-ikén

(saját házába)

Budapest, IV., Molnár-u. 38. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjai és naptárai részére. 305 1-0